

วิเคราะห์ผลงานด้านปรัชญา ศาสนา สังคมศาสตร์ และประวัติศาสตร์

การวิจัยผลงานของหลวงวิจิตรวาทการ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวิเคราะห์ขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานจากวารสาร และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจคุณลักษณะของหนังสือ สารคดี อาทิ เช่น ตำราเรียงความชั้นสูง คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์ ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรม คู่มือบรรณารักษศาสตร์ Living With Book Building Library Collections และ "Evaluating Textbook for Elementary Social Studies: Criteria for the 'Seventies,'" Social Education และนำมาจัดเป็นแบบวิเคราะห์หนังสือสารคดีเชิงวิชาการ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหาสาระ (The Knowledge Component) มีหลักประกอบการพิจารณา 15 ข้อ
2. ด้านประเพณีปัญญา (The Intellectual Component) มีหลักประกอบการพิจารณา 10 ข้อ
3. ด้านทัศนคติและมโนธรรม (The Attitude and Value Component) มีหลักประกอบการพิจารณา 7 ข้อ
4. ด้านลักษณะรูปแบบและคุณภาพของการพิมพ์ (Format and Typographical Design) มีหลักประกอบการพิจารณา 5 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นำหน้ามาแล้วในแต่ละด้านของหนังสือด้านปรัชญา ศาสนา สังคมศาสตร์ และประวัติศาสตร์ มากระทำตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. แจกแจงความถี่ (f) ของหน้านักในแต่ละขอของหนังสือและบทความในวารสารทุก ๆ รายการ

2. คุณค่าความถี่ของแต่ละช่องควยนำหนักคะแนนประจำช่อง (x) คือ

$$f_1 = 5$$

$$f_2 = 4$$

$$f_3 = 3$$

$$f_4 = 2$$

$$f_5 = 1$$

3. หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของน้ำหนักในแต่ละขอโดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{n}$$

$$\bar{x} = \text{ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักแต่ละขอ}$$

$$f = \text{ความถี่}$$

$$x = \text{คะแนน (น้ำหนักประจำขอ)}$$

$$n = \text{จำนวนทั้งหมดของข้อมูล}$$

4. ที่ความหมายค่าเฉลี่ยของน้ำหนักในแต่ละขอ ดังต่อไปนี้

$$4.6 - 5.0 \text{ คือ } f_1$$

$$3.6 - 4.5 \text{ คือ } f_2$$

$$2.6 - 3.5 \text{ คือ } f_3$$

$$1.6 - 2.5 \text{ คือ } f_4$$

$$1 - 1.5 \text{ คือ } f_5$$

5. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S. D.) ของน้ำหนักคำตอบแต่ละขอโดยใช้สูตร

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 3; นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี, ไทยวัฒนาพานิช, 2515), หน้า 40.

$$S. D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{n} - \left(\frac{\sum fx}{n}\right)^2}$$

S. D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักในแต่ละข้อ

f = ความถี่

x = คะแนน (น้ำหนักของคำตอบ)¹

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางคานเนื้อหาสาระของหนังสือคาน
ปรัชญาและศาสนา จำนวน 26 รายการ ปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางด้านเนื้อหาสาระของหนังสือปรัชญา และ
ศาสนา ของหลวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดด้านเนื้อหาสาระ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ขอบเขตของเรื่อง	3.845	0.988	ดี
2. แสดงจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่าง เด่นชัด	3.807	1.525	ดี
3. เรียงลำดับความยากง่ายต่อเนื่องกัน เป็นอย่างดี	3.416	0.692	ค่อนข้างดี
4. เขียนตรงเป้าหมายและปราศจากอคติ	3.384	0.858	ค่อนข้างดี
5. ส่วนวนภาษาที่ใสแจ่มแจ้ง	4.884	0.319	ดีเยี่ยม
6. โทนแนวคิดครอบคลุมวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง	2.076	1.071	พอใช้
7. มีความสมบูรณ์และสมคูลย์	3.615	0.835	ดี
8. มีเกร็ดหรือเรื่องราวประกอบเพิ่มเติม	2.576	1.035	พอใช้
9. มีความถูกต้อง	3.538	0.634	ค่อนข้างดี
10. เสนอสาระใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีใครได้ พูดมาก่อน	2.576	1.115	พอใช้
11. ไขกัณฑ์เฉพาะวิชา	1.576	0.967	ยังไม่มีลักษณะเด่น
12. ให้ข้อเท็จจริงเป็นหลักฐาน	2.376	0.835	พอใช้
13. ให้ความรู้ (Information)	4.834	0.319	ดีเยี่ยม
14. ความทันสมัยของเรื่อง	2.384	0.860	พอใช้
15. คุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้เขียน	4.461	0.570	ดี

จากตารางที่ 1 ปรากฏว่าการให้ความรู้และส่วนวาทะที่ใช้อยู่ในเกณฑ์
 ที่เยี่ยม คุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้เขียน ขอบเขตของเรื่อง การแสดงจุดมุ่งหมาย
 ในการเขียน และความสมบูรณ์และสมดุล อยู่ในเกณฑ์ ที่ ความถูกต้อง การเขียน
 ตรงเป้าหมาย และการเรียงลำดับความยากง่ายต่อเนื่องกันเป็นอย่างดี อยู่ในเกณฑ์
 คอนข้างดี สำหรับเกร็ดหรือเรื่องราวประกอบเพิ่มเติม การเสนอสาระใหม่ ๆ ซึ่ง
 ไม่มีใครใคร่รู้มาก่อน ความทันสมัยของเรื่อง การให้ข้อเท็จจริงเป็นหลักฐาน ตลอดจน
 จรรยาบรรณในแนวคิกรอบคลุมวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง อยู่ในเกณฑ์ พอใจ
 ส่วนในด้านการใช้ศัพท์เฉพาะวิชา ยังไม่มีลักษณะเด่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางด้านประเทืองปัญญาของหนังสือ
ปรัชญา และ ศาสนา ปรากฏในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางด้านประเทืองปัญญาของหนังสือปรัชญา
และศาสนา ของหอวางวิจิตรวาทการ

รายละเอียดด้านประเทืองปัญญา	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. รวบสร้างสรรคในเชิงปัญญาความคิด	3.423	0.968	ค่อนข้างดี
2. มีส่วนสร้างสรรคในเชิงการกระทำ หรือการปฏิบัติ	2.115	1.049	พอใช้
3. เราให้เกิดความโกรธใคร เร็วเกินไป	2.461	1.082	พอใช้
4. เสนอขอมลหรือขอสนธิฐานหลายคาน	1.346	0.781	ยังไม่มีลักษณะเด่น
5. ทำให้ผู้อ่านสำนึกว่าเรื่องทีอ่านนั้น เกี่ยวข้องกับตนเอง	2.269	0.484	พอใช้
6. ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในหมู่ ผู้อ่านอย่างกว้างขวาง	1.307	0.538	ยังไม่มีลักษณะเด่น
7. ยกตัวอย่างในรูปของรูปธรรมมากกว่า นามธรรม	2.615	0.788	ค่อนข้างดี
8. ยกตัวอย่างในรูปของนามธรรมมาก กว่ารูปธรรม	1.576	0.742	ยังไม่มีลักษณะเด่น
9. แสดงกคิหรือแนวกคิของตนคามที่ เห็นคิเห็นงาม	3.230	1.117	ค่อนข้างดี
10. มีนภาพ (Originality)	3.000	0.832	ค่อนข้างดี

จากตารางที่ 2 ปรากฏว่าหลวงวิจิตรวาทการ มีวิธีที่จะช่วยสร้างสรรค์
 ในเชิงปัญญาความคิด การแสดงคติหรือแนวความคิดของตนตามที่เห็นคิดเห็นงาม การมี
 นวภาพ และการยกตัวอย่างในรูปของรูปธรรมมากกว่านามธรรม อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้าง
 ดี ส่วนวิธีเขียนเราให้เกิดความสนใจใคร่รู้ใคร่เรียนต่อไป และการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์
 ในเชิงการกระทำหรือตามปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ สำหรับวิธีเขียนโดยมีการยก
 ตัวอย่างในรูปของนามธรรมมากกว่ารูปธรรม การเสนอข้อมูลหรือข้อสันนิษฐานหลาย
 ด้าน และการก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในหมู่นักอ่านอย่างกว้างขวาง ปรากฏว่ายังไม่
 มีดีนักจะเกิน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยนำหนักทางด้านทัศนคติและมโนธรรม ของ
หนังสือปรัชญา และ ศาสนา ปรากฏในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยนำหนักทางด้านทัศนคติและมโนธรรมของหนังสือ
ปรัชญา และ ศาสนา ของหลวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดทัศนคติและมโนธรรม	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ให้ความจรรโลงใจ (Inspiration)	2.500	0.635	พอใช้
2. ให้ความเพลิดเพลิน (Recreation)	3.037	0.979	ค่อนข้างดี
3. มีส่วนในการรักษา สร้าง และ ส่งเสริมวัฒนธรรม	1.961	0.939	พอใช้
4. เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงบุคลิกภาพ	3.076	1.591	ค่อนข้างดี
5. ก่อให้เกิดจินตนาการ	2.807	0.961	ค่อนข้างดี
6. ก่อให้เกิดความประทับใจในด้าน ศีลธรรมจรรยา	2.653	1.207	ค่อนข้างดี
7. ก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม และมีรสนิยมดี	2.730	0.982	ค่อนข้างดี

จากตารางที่ 3 ปรากฏว่าการเขียนเพื่อเป็นแนวทางสำหรับปรับปรุง
บุคลิกภาพ การให้ความเพลิดเพลิน การก่อให้เกิดจินตนาการ การก่อให้เกิดความรับผิดชอบ
ต่อสังคมและมีรสนิยมดี และการก่อให้เกิดความประทับใจในด้านศีลธรรมจรรยา
อยู่ในเกณฑ์ ค่อนข้างดี ส่วนการให้ความจรรโลงใจและการมีส่วนในการรักษา สร้าง
และส่งเสริมวัฒนธรรม อยู่ในเกณฑ์ พอใช้

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางค่านลักษณะรูปเล่มและคุณภาพของ
การพิมพ์ ของหนังสือปรัชญา และ ศาสนา ปรากฏในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางค่านลักษณะรูปเล่มและคุณภาพของการพิมพ์
ของหนังสือปรัชญา และ ศาสนา ของหลวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดค่านลักษณะรูปเล่มและคุณภาพการพิมพ์	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ตัวอักษรและการพิมพ์ทั่วไปถูกต้องและชัดเจน	3.423	1.182	ค่อนข้างดี
2. การจัดแบ่งเนื้อที่ การวางรูปหน้ากระดาษ ตลอดจนภาพปก มีศิลปะ	3.384	1.002	ค่อนข้างดี
3. ภาพประกอบ แผนที่ แผนภูมิ ตาราง ชัดเจนดี	1.192	0.481	ยังไม่มีลักษณะเด่น
4. มีสารบัญ วรรชนี เเงงบรรด และ บรรณานุกรม	1.346	0.455	พอใช้
5. มีภาคผนวก อภิธานศัพท์ และ ส่วนโยง (Cross Reference)	1.153	0.455	ยังไม่มีลักษณะเด่น

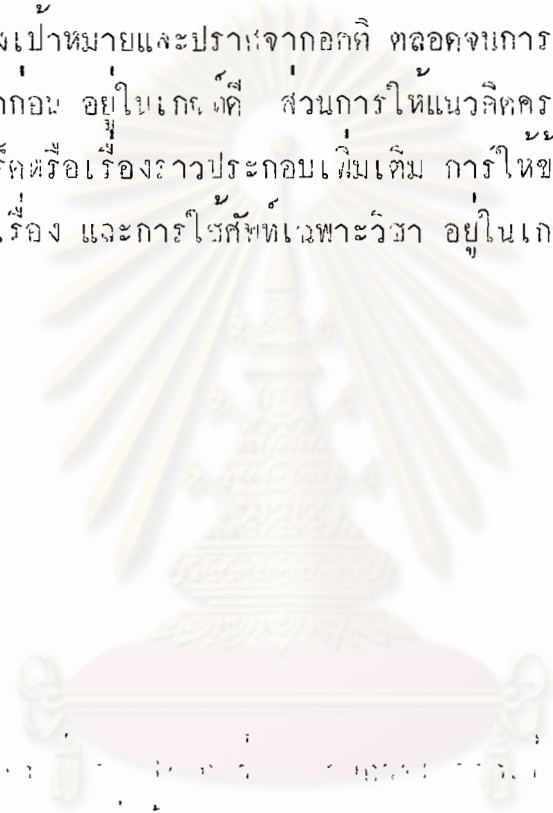
จากตารางที่ 4 ปรากฏว่าความถูกต้องของตัวอักษรและการพิมพ์ การจัด
แบ่งเนื้อที่ การวางรูปหน้ากระดาษ ตลอดจนภาพปกมีศิลปะ อยู่ในเกณฑ์ ค่อนข้างดี
สำหรับการมีสารบัญ วรรชนี เเงงบรรด และบรรณานุกรม อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ ส่วน
ภาพประกอบ แผนที่ แผนภูมิ ตาราง ภาคผนวก อภิธานศัพท์ และส่วนโยง ยังไม่มี
ลักษณะเด่น

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางค่านี้อาสาละของหนังสือคาน
สังคมศาสตร์ จำนวน 17 รายการ ปรากฏในการางที่ 5 ดังนี้

การางที่ 5 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางค่านี้อาสาละของหนังสือสังคมศาสตร์
ของผลวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดคานนี้อาสาละ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ขอบเขตของเรื่อง	4.176	0.617	ดี
2. แสดงจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่าง เด่นชัด	4.00	0.686	ดี
3. เรียงลำดับความยากงายต่อเนื่องกัน เป็นอย่างดี	3.323	0.785	ดี
4. เขียนตรงเป้าหมายและปราศจากอคติ	3.705	0.530	ดี
5. สำนวนภาษาที่ใสแจ่มแจง	4.235	0.424	ดี
6. ใ้แนวทักกรอมคลุมวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง	3.294	1.072	ค่อนข้างดี
7. มีความสมบูรณ์และสมคูลย์	4.117	0.758	ดี
8. มีเกร็ดหรือเรื่องราวประกอบเพิ่มเติม	3.176	0.984	ค่อนข้างดี
9. มีความถูกต้อง	3.941	0.539	ดี
10. เสนอสาระใหม่ ๆ ที่ไมเคยมีใคร ใ้พบมาก่อน	3.647	0.836	ดี
11. ใ้ทักทเฉพาะวิชา	2.764	0.807	ค่อนข้างดี
12. ใ้ขอเท็จจริงเป็นหลักฐาน	3.000	0.840	ค่อนข้างดี
13. ใ้ความรู (Information)	4.529	0.499	ดี
14. ความทันสมัยของเรื่อง	2.941	0.725	ค่อนข้างดี
15. คุ้จุดและประสภารณของผู้เขียน	4.529	0.499	ดี

จากตารางที่ 5 ปรากฏว่าในด้านการให้ความรู้ คุณวุฒิและประสบการณ์
 ของผู้เขียน ส่วนวนภาษาที่ 16 ขอบเขตของเรื่อง ความสมบูรณ์และสัมฤทธิ์ การ
 แสดงจุดมุ่งหมายในการเขียน ความถูกต้อง การเรียงลำดับความยากง่ายต่อเนื่อง
 กัน การเขียนตรงเป้าหมายและปราศจากอคติ ตลอดจนการเสนอสาระใหม่ ๆ ที่ไม่
 เกยมีวอร์ใหญ่ๆมาก่อน อยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนการให้แนวคิดครอบคลุมวิชาต่าง ๆ อย่าง
 กว้างขวาง มีเกร็ดหรือเรื่องราวประกอบเพิ่มเติม การให้ข้อเท็จจริงเป็นหลักฐาน
 ความทันสมัยของเรื่อง และการใช้ศัพท์เฉพาะวิชา อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยนำหนักทางคานประเทืองปัญญาของหนังสือ
สังคมศาสตร์ ดังปรากฏในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยนำหนักทางคานประเทืองปัญญาของหนังสือสังคมศาสตร์
ของหลวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดคานประเทืองปัญญา	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ช่วยสร้างสรรค์ในเชิงปัญญาความคิด	3.941	0.802	ดี
2. มีส่วนสร้างสรรค์ในเชิงการกระทำ หรือการปฏิบัติ	3.176	0.706	ค่อนข้างดี
3. เราได้เกิดความคิดใคร่รู้ใคร่เรียนต่อไป	3.352	0.762	ค่อนข้างดี
4. เสนอข้อมูลหรือข้อสันนิษฐานหลายคาน	1.941	0.937	พอใช้
5. ทำให้ผู้อ่านสำนึกว่าเรื่องที่อ่านนั้น เกี่ยวข้องกับตนเอง	3.117	0.832	ค่อนข้างดี
6. ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ หมิ่นดูหมิ่นอย่างกว้างขวาง	2.470	0.606	พอใช้
7. ยกตัวอย่างในรูปของรูปธรรม มากกว่านามธรรม	3.235	0.644	ค่อนข้างดี
8. ยกตัวอย่างในรูปของนามธรรม มากกว่ารูปธรรม	2.176	0.513	พอใช้
9. แสดงคติหรือแนวคิดของคนตามที่ เห็นดีเห็นงาม	4.000	0.594	ดี
10. มีนภาพ (Originality)	4.058	0.639	ดี

จากตารางที่ 6 ปรากฏว่าในด้านการมีนภาพ การแสดงคติหรือแนวคิด ที่เห็นคือเห็นงาม การสร้างสรรค์ในเชิงปัญญาความคิด อยู่ในเกณฑ์ ดี สำหรับการ เราให้เกิดความใคร่รู้ใคร่เรียนต่อไป การยกตัวอย่างในรูปของรูปธรรมมากกว่า นามธรรม การมีงานสร้างสรรค์ในเชิงการกระทำหรือการปฏิบัติ ตลอดจนการทำ ให้อยู่ดีมีสุข เรื่องที่อ่านนั้นเกี่ยวข้องกับตนเอง อยู่ในเกณฑ์ ค่อนข้างดี ส่วน การยกตัวอย่างในรูปของนามธรรมมากกว่ารูปธรรม การก่อให้เกิดการวิพากษ์ วิจารณ์ในหมู่ผู้เรียนอย่างกว้างขวาง และการเสนอข้อคิดและข้อสันนิษฐานหลายด้าน อยู่ในเกณฑ์ พอใช้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางค่านิยมทัศนคติและมโนธรรม ของ
หนังสือสังคมศาสตร์ ดังปรากฏในตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางค่านิยมทัศนคติและมโนธรรมของหนังสือ
สังคมศาสตร์ ของหลวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดค่านิยมทัศนคติและมโนธรรม	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ให้ความจริงใจ (Inspiration)	2.764	0.730	ค่อนข้างดี
2. ให้ความเพลิดเพลิน (Recreation)	2.470	0.499	พอใช้
3. มีส่วนในการรักษา สร้าง และ ส่งเสริมวัฒนธรรม	3.000	0.686	ค่อนข้างดี
4. เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงบุคลิกภาพ	2.588	0.771	พอใช้
5. ก่อให้เกิดจินตนาการ	3.235	0.806	ค่อนข้างดี
6. ก่อให้เกิดความประทับใจในค่านิยม ศีลธรรมจรรยา	2.411	0.492	พอใช้
7. ก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่องาน และมีวินัย	3.235	0.729	ค่อนข้างดี

จากตารางที่ 7 ปรากฏว่าในค่านิยมการเขียนก่อให้เกิดจินตนาการ การก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่องานและมีวินัย การมีส่วนร่วมในการรักษา สร้าง และส่งเสริมวัฒนธรรม และการให้ความจริงใจ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ส่วนการมีเป็นแนวทางเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ การให้ความเพลิดเพลิน ตลอดจนการก่อให้เกิดความประทับใจในค่านิยมศีลธรรมจรรยา อยู่ในเกณฑ์พอใช้

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางด้านลักษณะรูปเล่มและคุณภาพของ
การพิมพ์ ของหนังสือสังคมศาสตร์ ดังปรากฏในตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางด้านลักษณะรูปเล่มและคุณภาพของการพิมพ์
หนังสือสังคมศาสตร์ ของหลวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดทางด้านลักษณะรูปเล่มและคุณภาพการพิมพ์	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ตัวอักษรและการพิมพ์ทั่วไปถูกต้องและชัดเจน	3.475	0.499	ค่อนข้างดี
2. การจัดแบ่งเนื้อที่ การวางรูปหน้ากระดาษ ตลอดจนภาพปกมีศิลปะ	3.411	0.492	ค่อนข้างดี
3. ภาพประกอบ แผนที่ แผนภูมิ ตาราง ชัดเจนดี	1.058	0.235	ยังไม่มีลักษณะเด่น
4. มีสารบัญ วรรชนี เบื้องจรถ และบรรณานุกรม	1.941	0.235	พอใช้
5. มีภาคผนวก อภิธานศัพท์ และ ส่วนโยง (Cross Reference)	1.117	0.321	ยังไม่มีลักษณะเด่น

จากตารางที่ 8 ปรากฏว่าความถูกต้องของตัวอักษรและการพิมพ์ การจัด
แบ่งเนื้อที่ การวางรูปหน้ากระดาษ ตลอดจนภาพปกมีศิลปะ อยู่ในเกณฑ์ ค่อนข้างดี
สำหรับสารบัญ วรรชนี เบื้องจรถ และ บรรณานุกรม อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ ส่วนภาค
ผนวก อภิธานศัพท์ ส่วนโยง ตลอดจนภาพประกอบ แผนที่ แผนภูมิ ตาราง ยังไม่มี
ลักษณะเด่น

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยนำหนักทางค่านเนื้อหาสาระของหนังสือประวัติดิ-
ศาสตร์ จำนวน 33 รายการ ดังปรากฏในตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยนำหนักทางค่านเนื้อหาสาระของหนังสือประวัติศาสตร์
ของหลวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดค่านเนื้อหาสาระ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ขอบเขตของเรื่อง	3.121	0.376	ค่อนข้างดี
2. แสดงจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่าง เด่นชัด	3.212	0.477	ค่อนข้างดี
3. เรียงลำดับความยากง่ายต่อเนื่องกัน เป็นอย่างดี	3.181	0.333	ค่อนข้างดี
4. เขียนตรงเป้าหมายและปราศจากอคติ	3.363	0.809	ค่อนข้างดี
5. คำนวนภาษาที่ชัดเจนแจ่มแจ้ง	4.151	0.434	ดี
6. ใ้เห็นแนวคิดครอบคลุมวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง	3.363	1.081	ค่อนข้างดี
7. มีความสมบูรณ์และสมคูลย์	3.575	0.922	ค่อนข้างดี
8. มีเกร็ดหรือเรื่องราวประกอบเพิ่มเติม	3.060	0.902	ค่อนข้างดี
9. มีความถูกต้อง	3.424	0.893	ค่อนข้างดี
10. เสนอสาระใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีใคร ได้พบมาก่อน	3.212	0.477	ค่อนข้างดี
11. ใช้ศัพท์เฉพาะวิชา	2.151	0.656	พอใช้
12. เนื้อหาเท็จจริงเป็นหลักฐาน	2.696	0.770	ค่อนข้างดี
13. ให้ความรู้ (Information)	4.454	0.956	ดี
14. ความทันสมัยของเรื่อง	3.090	0.829	ค่อนข้างดี
15. คุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้เขียน	4.393	0.850	ดี

จากตารางที่ ๑ ปรากฏว่าการให้ความรู้ คุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้เขียน ตลอดจนสำนวนภาษาที่ไว้ อยู่ในเกณฑ์ ดี สำหรับความสมบูรณ์และสมคูลย์ ความถูกต้อง การให้แนวคิดครอบคลุมวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง การเขียนตรงเป้าหมาย และปราศจากอคติ การแสดงจุดมุ่งหมายในการเขียน และการเสนอสาระใหม่ ๆ อยู่ในเกณฑ์ ดี คอนข้างดี หมวดการใช้ศัพท์เฉพาะวิชา อยู่ในเกณฑ์ พอใช้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยนำหนักทางดานประเทืองปัญญาของหนังสือ
ประวัติศาสตร์ คังปรากฏในตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยนำหนักทางดานประเทืองปัญญาของหนังสือประวัติ-
ศาสตร์ สองดวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดดานประเทืองปัญญา	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ช่วยสร้างสรรค์ในเชิงปัญญาความคิด	3.515	0.702	ค่อนข้างดี
2. มีส่วนสร้างสรรค์ในเชิงการกระทำ หรือการปฏิบัติ	2.909	0.699	ค่อนข้างดี
3. เราให้เกิดความใคร่รู้ใคร่เรียนต่อไป	3.303	0.869	ค่อนข้างดี
4. เสนอข้อมูลหรือข้อสันนิษฐานหลายดาน	2.363	1.067	พอใช้
5. ทำให้ผู้อ่านสำนึกว่าเรื่องที่อ่านนั้น เกี่ยวข้องกับตนเอง	2.727	0.708	ค่อนข้างดี
6. ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ใน หมู่อ่านอย่างกว้างขวาง	2.454	0.633	พอใช้
7. ยกตัวอย่างในรูปของรูปธรรม มากกว่านามธรรม	2.318	0.715	ค่อนข้างดี
8. ยกตัวอย่างในรูปของนามธรรม มากกว่ารูปธรรม	2.212	0.844	พอใช้
9. แสดงคติหรือแนวคิดของตนตามที่ เห็นดีเห็นงาม	3.272	0.708	ค่อนข้างดี
10. มนาภาพ (Originality)	3.484	0.743	ค่อนข้างดี

จากตารางที่ 10 ปรากฏว่าการสร้างสรรค์ในเชิงปัญญาความคิด การมี
 นวภาพ การเร้าให้เกิดความใคร่รู้ใคร่เรียนต่อไป การแสดงทัศนคติหรือแนวคิดของ
 คนตามที่เห็นที่เห็นงาม การมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ในเชิงการกระทำหรือปฏิบัติ การยกตัว-
 อย่างในรูปของรูปธรรมมากกว่านามธรรม ตลอดจนการทำให้ผู้อ่านสำนึกว่าเรื่องที่
 อ่านนั้นเกี่ยวข้องกับตนเอง อยู่ในเกณฑ์ ค่อนข้างดี ส่วนการก่อให้เกิดการวิพากษ์
 วิจารณ์ในหมู่อ่านอย่างกว้างขวาง การเสนอข้อมูลหรือข้อสันนิษฐานหลายด้าน และ
 การยกตัวอย่างในรูปชงนามธรรมมากกว่ารูปธรรม อยู่ในเกณฑ์ พอใช้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางด้านทัศนคติและมโนธรรม ของ
หนังสือประวัติศาสตร์ ดังปรากฏในตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางด้านทัศนคติและมโนธรรมของหนังสือ
ประวัติศาสตร์ ของหลวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดด้านทัศนคติและมโนธรรม	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ให้ความจรรโลงใจ (Inspiration)	3.030	0.830	ค่อนข้างดี
2. ให้ความเพลิดเพลิน (Recreation)	2.818	0.833	ค่อนข้างดี
3. มีส่วนในการรักษา สร้าง และส่งเสริมวัฒนธรรม	2.909	0.899	ค่อนข้างดี
4. เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงบุคลิกภาพ	3.000	0.984	ค่อนข้างดี
5. ก่อให้เกิดจินตนาการ	2.878	0.590	ค่อนข้างดี
6. ก่อให้เกิดความประทับใจในด้าน ศีลธรรมจรรยา	2.515	0.657	พอใช้
7. ก่อให้เกิดความรับผิดชอบสังคม และมีรสนิยมดี	3.090	0.711	ค่อนข้างดี

จากตารางที่ 11 ปรากฏว่าการก่อให้เกิดความรับผิดชอบสังคมและมี
รสนิยมดี การให้ความจรรโลงใจ การไว้เป็นแนวทางเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ การมี
ส่วนในการรักษา สร้าง และส่งเสริมวัฒนธรรม การก่อให้เกิดจินตนาการ ตลอดจน
การให้ความเพลิดเพลิน อยู่ในเกณฑ์ ค่อนข้างดี ร่วมกับการก่อให้เกิดความประทับใจ
ในด้านศีลธรรมจรรยา อยู่ในเกณฑ์ พอใช้

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางคานลักษณะรูปเล่มและคุณภาพของการพิมพ์ ของหนังสือประวัติศาสตร์ ดังปรากฏในตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักทางคานลักษณะรูปเล่มและคุณภาพของการพิมพ์ ของหนังสือประวัติศาสตร์ ของหลวงวิจิตรวาทการ

รายละเอียดคานลักษณะรูปเล่มและคุณภาพการพิมพ์	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ตัวอักษรและการพิมพ์ทั่วไปถูกต้องและชัดเจน	3.303	0.903	ค่อนข้างดี
2. การจัดแบ่งเนื้อที่ การวางรูปหน้ากระดาษ ตลอดจนภาพพิมพ์ที่ศิลปะ	2.939	0.885	ค่อนข้างดี
3. ภาพประกอบ แผนที่ แผนภูมิ ตาราง ชัดเจน	1.636	1.274	พอใช้
4. มีสารบัญ ธรรมเนียม เวียงวรรค และ บรรณานุกรม	2.090	0.451	พอใช้
5. มีภาคผนวก อภิธานศัพท์ และ ส่วน โยง	1.242	0.494	ยังไม่มีลักษณะเด่น

จากตารางที่ 12 ปรากฏว่าความถูกต้องของตัวอักษรและการพิมพ์ และการจัดแบ่งเนื้อที่ การวางรูปหน้ากระดาษ ตลอดจนภาพพิมพ์ที่ศิลปะ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี สำหรับสารบัญ ธรรมเนียม เวียงวรรค บรรณานุกรม ตลอดจนภาพประกอบ แผนที่ แผนภูมิ ตาราง อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ส่วนภาคผนวก อภิธานศัพท์ และ ส่วนโยง ยังไม่มีลักษณะเด่น

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ผลงานคานาปรัชญา ศาสนา สังคมศาสตร์ และประวัติด้านศาสตร์ ของหลวงวิจิตรวาทการ ตามนัยทางสถิติ ปรากฏว่าในด้านเนื้อหาสาระส่วนใหญ่ เช่น การให้ความรู้ สำนวนภาษาที่ไพเราะ สบเซตของเรื่อง ความสมบูรณ์ และสมดุขยของเรื่อง ความถูกต้อง การเสนอสาระใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีใครได้พูดมาก่อน ตลอดจนคุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้เขียน เป็นคน อยู่ในเกณฑ์ ดี

ตัวอย่างในเรื่องสำนวนภาษาที่คึ่งหลวงวิจิตรวาทการ พรรณาไว้อย่างชัดเจนและเห็นภาพพจน์ ดังปรากฏในหนังสือ พุทธานภาพ ตอนหนึ่งความว่า

เมื่อถึงวันวิสาขะบรมมี อันเป็นวันสำคัญที่สุดในพระพุทธศาสนา เราพากันเข้าไปในอุโบสถอารามใดอารามหนึ่ง นั่งลงตรงหน้ารูปอันมหิมา ึ่งเราเรียกว่าพุทธปฏิมากร คือรูปที่ท่าเปรียบด้วยองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปิตทองอรามทั่วไปทั้งองค์ ประดิษฐานอยู่บนแท่นที่แห้วพราวด้วยแก้วกระจุกซึ่งประดับประดาโดยฝีมืออันประณีต ภายใต้มันเครื่องสักการะสว่างไสวด้วยแสงเทียน พระสงฆ์สามเณรมาประชุมพร้อมกัน สวดเสกขงความเคารพ ระลึกถึงพระพุทธคุณ; วันนั้นเป็นวันที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประสูติจากครรภ์พระพุมมารดา ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ และเสด็จดับขันธปรินิพพาน ภายหลังจากที่ได้ทรงทำประโยชน์แก่โลกไว้เป็นอเนกแล้ว

เราหลับตาระลึกถึงพระพุทธคุณ; เสียงภิกษุ สามเณรสวดมนต์อย่างพรอมเพรียงมากระทบโสต ร่างกายของเราได้รับความเยือกเย็น อันมีประจำอยู่ในโบสถ์ทุกกาละ รูปหอมที่ปรุงด้วยกระแจะจันทน์และสรรพดอกไม้ที่รอยกรองอย่างงดงามก็ปลิวพุ่งมาตองฉานะประสาท ดวงจิตต์ของเราก็กำเนียรออกจากพระราชอาณาจักรสยาม เขาสุคนิแดนอันกว้างใหญ่แห่งประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นภูมิภาคศูนย์กลางแห่งศาสนา ศีลธรรม

ดิถีและวิทยาอาคมทั้งหลาย เป็นที่ประชุมแห่งเรื่องนิยาย
วรรณคดีและกวีปกรรณต่าง ๆ ความคิดของเราที่ถอยออกจาก
ปัทมบัณฑิตสมัยกลับเข้าสู่ประตูแห่งอดีตกาล ระลึกถึงเวลาสามพันปี
เก็บที่ดวงมาแล้ว เมื่อ 45 ปีก่อนพระพุทธเจ้า ครั้นสมเด็จพระ
พระบรมโอรสาธิราชยังประทับอยู่ภายใต้ศพนมมหาโพธิ์ ใก้องฝั่งแม่น้ำ
เนรัญชรา เป็นต้นที่ราบ แนวป่าเขียวสด นานาเบิกบานใจ แม่น้ำ
เนรัญชราที่ล้นไหลมีน้ำใสบริสุทธิ์ ห่างออกไปจากนั้นโดยรอบ
มีหมู่บ้านก่นอยู่สำหรับโคเสด็จเที่ยวภิกขาจาร ในท่ามกลาง
ความวิเวกแห่งราตรีกาลเพ็ญเดือนหกพระจันทร์เต็มดวง พระ
องค์ไ้ทรงบรรลุดวงญาณต่าง ๆ ในไตรยาม จนโคตรัสรู้พระ
สัมมาสัมโพธิญาณในเวลารุ่งอรุณขึ้น ...¹

ในก้านประเพ็ญปัญญา เช่น การเขียนเราให้เกิดความใคร่รู้ใคร่เรียนทอ
ไป การเขียนที่ช่วยสร้างสรรคในเชิงปัญญาความคิด และการเขียนแบบมีนภาพ
เป็นต้น อยู่ในเกณฑ์ คอนข้างคี ในเรื่องการเขียนแบบมีนภาพนั้น หลวงวิจิตร
วาทการ มีสิ่งปะและวาทะคีเณในคานปลุกใจประชาชนให้รักชาติ และให้มีมานะ
ในการสร้างตนเอง ดังปรากฏในหนังสือ ดิถีอุษาคี กุชโลมายสร้างคามยิ่งใหญ่
นอกจากนี้ยังมีอยู่ในบทความเรื่องนโยบายชาตินิยม และ เรื่องชาติกับศาสนา เป็นต้น

สำหรับในก้านทัศนคติและมโนธรรม ปรากฏว่าส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ คอนข้าง-
คี เช่นเกี่ยวกับคานประเพ็ญปัญญา

ส่วนในคานลักษณะรูปเล่มและคุณภาพของการพิมพ์ ปรากฏว่าความถูกต้องของ
ตัวอักษรและการพิมพ์ การจัดแบ่งเนื้อที่ การวางรูปหน้ากระดาษ ตลอดจนภาพปกมีศิลปะ
อยู่ในเกณฑ์ คอนข้างคี สารบัญ และเชิงอรรถ อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ ส่วนภาพประกอบ
แผนที่ แผนที่ แผนภูมิ ตาราง ตลอดจนภาคผนวก อภิธานศัพท์ แจะส่วนโยง ยังไม่มีลักษณะเคย

¹หลวงวิจิตรวาทการ, พุทธานภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2; พระนคร, โรงพิมพ์
วิริยานุภาพ, 2473), หน้า 13-5.